

ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
Кафедра менеджменту

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Ірина МАРКІНА

21 серпня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Стратегії менеджменту

освітня (освітньо-наукова) програма Менеджмент
спеціальність 073 Менеджмент
галузь знань 07 Управління та адміністрування
ступінь вищої освіти Доктор філософії

Полтава
2020-2021 н. р.

Робоча програма «Стратегії підприємства» для підготовки здобувачів вищої освіти за освітньою (освітньо-науковою) програмою Менеджмент спеціальності 073 Менеджмент ступеню вищої освіти Доктор філософії.

Мова викладання державна.

Розробник: Д. Дячков, професор кафедри менеджменту, д.е.н., доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри менеджменту

Протокол від 21 серпня 2020 року № 1

Схвалено науково-методичною радою спеціальності «Менеджмент»

Протокол від 28 серпня 2020 року № 1

Голова (Т. САЗОНОВА)

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма
Загальна кількість годин	150
Кількість кредитів	5
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	Обов'язкова
Рік навчання (курс)	1
Семестр	2
Лекції (годин)	24
Практичні (годин)	36
Самостійна робота (годин)	90
Вид підсумкового контролю	Екзамен

2. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми Менеджмент: Англійська мова для науковців, Бібліографія, інформаційний пошук та інтелектуальна власність, Стратегія стійкого розвитку в глобальному середовищі, Філософія науки.

3. Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни «Стратегії менеджменту» – сформувати комплекс теоретичних знань з питань стратегічного менеджменту, інструментарію, методики розроблення стратегій розвитку організації та набуття практичних вмінь і навичок щодо використання концепції стратегічного управління в діяльності підприємства.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Стратегії менеджменту» є: формування у фахівців наукового світогляду і знань щодо використання методичного інструментарію стратегічного менеджменту;

формування комплексу знань щодо здійснення стратегічного планування, стратегічного аналізу, стратегічного контролю та формування організаційної культури підприємства, придатної для реалізації стратегій;

вивчення особливостей та загальних, конкурентних, функціональних стратегій менеджменту, здобуття вміння їх ефективного планування, аналізу та реалізації.

Компетентності:

загальні:

ЗК 1. Оволодіння загальнонауковими компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду.

ЗК 5. Здатність до науково-педагогічної діяльності у галузі управління та адміністрування.

фахові:

ФК 3. Здобуття глибинних знань з менеджменту, зокрема розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань, критичного аналізу основних концепцій, оволодіння науковою термінологією.

ФК 6. Здатність до впровадження результатів власних досліджень у сфері менеджменту.

ФК 7. Уміння розробляти моделі і стратегії управлінської діяльності та приймати управлінські рішення на основі досліджень.

ФК 8. Уміння планувати, організовувати та здійснювати оригінальні наукові дослідження актуальних проблем сфери управління, готувати аналітичні матеріали, наукові доповіді та презентації для їхнього оприлюднення.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Формувати системний науковий світогляд, володіти сучасними теоріями і

концепціями у сфері менеджменту.

ПРН 4. Ініціювати, розробляти та реалізовувати проекти у сфері менеджменту, управляти ними та здійснювати пошук партнерів для їх реалізації.

ПРН 7. Здійснювати критичний аналіз, узагальнювати результати наукових досліджень, формулювати та обґрунтовувати висновки і пропозиції щодо розвитку концептуальних і методологічних знань у галузі менеджменту.

ПРН 12. Ідентифікувати та класифікувати нові задачі в сфері менеджменту, описувати, аналізувати та оцінювати відповідні об'єкти, явища та процеси, обирати оптимальні методи їх досліджень.

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Сутність та роль стратегічного менеджменту та стратегій управління

Передумови розвитку теорії стратегічного управління. Концепція стратегічного управління. Предмет та об'єкт стратегічного менеджменту підприємства. Поняття «стратегія менеджменту». Стратегічні рішення на підприємствах агропродовольчої сфери та фактори впливу на їх прийняття.

Тема 2. Підходи до стратегічного менеджменту та моделі стратегічного управління

Ключові гіпотези стратегічного менеджменту: випадковості; залежності від зовнішнього середовища; відповідності; стратегії, здібності та діяльності; багатоелементності; збалансованості. Завдання стратегічного менеджменту. Порівняльний аналіз стратегічного менеджменту з іншими науковими підходами до управління підприємствами. Моделі стратегічного управління.

Імовірні вигоди від застосування стратегічного менеджменту в практичній діяльності підприємств агропродовольчої сфери. Причини зростання значущості стратегічного управління для підприємств у ринкових умовах господарювання. Досвід та проблеми використання теорії стратегічного управління в процесі розвитку українських підприємств агропродовольчої сфери в ринкових умовах господарювання.

Тема 3. Стратегічне планування в системі стратегічного менеджменту

Сутність поняття «стратегічне планування». Специфіка загального, галузевого, операційного та внутрішнього середовища підприємства. Типи зовнішнього середовища підприємства: змінне або нестабільне; вороже; різноманітне; технічно складне. Фактори впливу на нестабільність зовнішнього середовища. Основні ознаки стратегічного планування. Принципи стратегічного планування. Стратегічне планування та традиційна система планування. Процес стратегічного планування. Сутність та класифікація стратегічних цілей. Зміст та структура стратегічного плану. Моніторинг у системі стратегічного планування. Особливості стратегічного планування діяльності підприємств агропродовольчої сфери.

Тема 4. Стратегічний аналіз. Матричні методи у формуванні стратегій менеджменту

Сутність та об'єкти стратегічного аналізу в процесі прийняття стратегічних рішень. Наукові підходи до визначення ступеня нестабільності зовнішнього середовища. Ризики ринкового середовища та їх роль у стратегічному управлінні підприємством. Методи та показники оцінювання ризиків ринкового середовища підприємства.

Стратегічний аналіз галузевого середовища підприємств агропродовольчої сфери. Особливості галузевого розвитку у часі. Модель життєвого циклу галузі. Визначення ключових факторів успіху підприємства залежно від специфіки галузевого середовища.

Особливості стратегічного аналізу середовища підприємств виробничої та невиробничої сфер діяльності. Методи та моделі для проведення стратегічної діагностики середовища підприємства. Поняття про матричні методи в проведенні портфельного аналізу та його етапи. Матриця Бостонської консультативної групи (БКГ) «зростання-

частина ринку». Багатофакторна портфельна матриця «Мак-Кінсі», «привабливість-конкурентоспроможність», матриця АДЛ (фірми Артура Д.Літла), інші матричні методи формування корпоративної стратегії підприємства

Стратегічна сегментація ринку в процесі управління стратегічною позицією підприємства. Визначення реальної та потенційної ємності ринку.

Привабливість СЗГ та її оцінювання. Стратегічна гнучкість (зовнішня та внутрішня) та синергізм СЗГ. Використання «БКГ», «МакКінзі», «Shell»-DPM, моделі ADL та інших для оцінювання стратегічної позиції підприємства та визначення стратегічно перспективних для нього напрямів розвитку / дій на ринку.

Тема 5. Стратегічний контроль та оцінка реалізації стратегій

Мета та завдання стратегічного контролю в управлінні діяльністю підприємства в ринкових умовах господарювання. Методи оцінювання обраних підприємством стратегій. Критерії та показники ефективності стратегій. Оцінювання доцільності впровадження стратегічних змін на підприємстві в процесі реалізації стратегії.

Суть стратегічних перетворень та визначення їх рівня: стратегія, що триває; рутинні стратегічні зміни; обмежені зміни; радикальні стратегічні перетворення; зміна напрямку руху. Характеристика впливу різнорівневих стратегічних змін на підприємство. Масштаби стратегічних перетворень та особливості їх здійснення.

Агенти змін, їх навички та основні завдання. Налагодження зворотного зв'язку в процесі стратегічного управління. Підготовка агентів змін середньої ланки. Шляхи подолання стереотипів, що загрожують змінам. Ментальні моделі агентів стратегічних змін.

Тема 6. Соціально-психологічне забезпечення стратегічного управління

Поняття організаційної культури. Фактори, які впливають на організаційну культуру. Культура і персонал підприємства. Формальні та неформальні відносини. Соціально-психологічне забезпечення. Система соціально-психологічної регуляції організаційної діяльності. Соціальний аудит. Стратегічна поведінка. Варіанти впливу на формування поведінки групи. Типові мотиватори стратегічної поведінки персоналу підприємства. Ієрархічна модель формування стратегічного мислення. Складові і прояви корпоративної культури. Актори формування конструктивної і деконструктивної корпоративної культури. Інформаційне забезпечення стратегічного управління.

Тема 7. Стратегічний набір підприємства

Сутність та основні елементи стратегії. «Стратегічний набір» як система стратегій підприємства. Види стратегій та їх класифікація.

Поняття «портфель підприємства» у стратегічному управлінні та мета його розробки. Сутність портфельної стратегії підприємства та її різновиди залежно від галузевої привабливості та організаційної сили підприємства. Стратегічна позиція підприємства та стратегічні зони господарювання (СЗГ): поняття та характеристика. Параметри, які характеризують стратегічну позицію підприємства та СЗГ. Ключові фактори успіху СЗГ підприємств агропродовольчої сфери: види та характеристика.

Тема 8. Стратегічний потенціал та особливості його оцінки

Сутність поняття «потенціал» підприємства. Складові потенціалу підприємства. Сутність поняття «стратегічний потенціал» підприємства. Класифікація видів стратегічного потенціалу. Структура потенціалу підприємства. Загальні підходи до формування потенціалу підприємства. Основні фактори та передумови формування та розвитку потенціалу підприємства. Визначення конкурентоспроможності потенціалу підприємств агропродовольчої сфери. Діагностика конкурентних сил підприємства. Методи оцінки конкурентоспроможності потенціалу підприємства. Методи стратегічного аналізу конкурентоспроможності потенціалу підприємств агропродовольчої сфери

Тема 9. Загальні стратегії менеджменту

Концепція базової стратегії. Формування стратегічних альтернатив, їх оцінка та вибір стратегії. Базові стратегічні підходи щодо обґрунтування стратегічних альтернатив розвитку підприємства. Сучасні концепції стратегічного менеджменту. Характерні риси сучасної концепції стратегічного менеджменту. Еволюційний та революційний розвиток. Концепція Томпсона-Стрікланда. Концепція системи балансованих показників. Концепція конструктивного управління. Сучасні стратегії менеджменту підприємств агропродовольчої сфери та їх характеристика.

Тема 10. Конкурентні стратегії менеджменту

Види конкурентних стратегій. Загальна характеристика конкурентних стратегій. Стратегія мінімізації витрат або лідерство за витратами. Фактори, які сприяють використанню стратегії мінімізації витрат. Переваги стратегії мінімізації витрат з точки зору моделі п'яти сил конкуренції. Стратегія диференціації. Можливі джерела унікальності підприємства та його продукції. Види диференціації. Організаційні вимоги стратегії диференціації. Загальна характеристика стратегії фокусування. Умови, які сприяють реалізації цієї стратегії. Складності реалізації конкурентних стратегій на підприємствах агропродовольчої сфери.

Тема 11. Міжнародні стратегії менеджменту та стратегії ЗЕД

Стратегія у зовнішньоекономічній діяльності. Вибір стратегічного профілю зовнішньоекономічної діяльності. Етноцентризм. Поліцентризм. Регіоцентризм і геоцентризм. Розробка стратегії поведінки підприємства на зовнішньому ринку. Антидемпінгові розслідування. Стратегія експорту. Стратегія імпорту. Глобальні стратегії. Міжнародний стратегічний контроль

Тема 12. Функціональні стратегії менеджменту

Функціональні стратегії, їх роль у конкретизації стратегії розвитку, яка вибрана, та у забезпеченні цілей. Стратегія маркетингу, її основні елементи та можливі підходи до їх реалізації. Фінансова стратегія, її основні елементи. Інноваційна стратегія. Імітаційні стратегії. Складові інноваційної стратегії. Стратегія виробництва та її складові.

5. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	п	с.р.
Тема 1. Сутність та роль стратегічного менеджменту та стратегій управління	12	4	2	6
Тема 2. Підходи до стратегічного менеджменту та моделі стратегічного управління	12	4	2	6
Тема 3. Стратегічне планування в системі стратегічного менеджменту	12	4	2	6
Тема 4. Стратегічний аналіз. Матричні методи у формуванні стратегій менеджменту	14	4	2	8
Тема 5. Стратегічний контроль та оцінка реалізації стратегій	14	4	2	8
Тема 6. Соціально-психологічне забезпечення стратегічного управління	12	2	2	8
Тема 7. Стратегічний набір підприємства	14	4	2	8
Тема 8. Стратегічний потенціал та особливості його оцінки	12	2	2	8
Тема 9. Загальні стратегії менеджменту	12	2	2	8
Тема 10. Конкурентні стратегії менеджменту	12	2	2	8
Тема 11. Міжнародні стратегії менеджменту та стратегії ЗЕД	12	2	2	8
Тема 12. Функціональні стратегії менеджменту	12	2	2	8
Усього годин	150	36	24	90
ЕКЗАМЕН	27	-	-	27

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Сутність та роль стратегічного менеджменту та стратегій управління	2
2	Тема 2. Підходи до стратегічного менеджменту та моделі стратегічного управління	2
3	Тема 3. Стратегічне планування в системі стратегічного менеджменту	2
4	Тема 4. Стратегічний аналіз. Матричні методи у формуванні стратегій менеджменту	2
5	Тема 5. Стратегічний контроль та оцінка реалізації стратегій	2
6	Тема 6. Соціально-психологічне забезпечення стратегічного управління	2
7	Тема 7. Стратегічний набір підприємства	2
8	Тема 8. Стратегічний потенціал та особливості його оцінки	2
9	Тема 9. Загальні стратегії менеджменту	2
10	Тема 10. Конкурентні стратегії менеджменту	2
11	Тема 11. Міжнародні стратегії менеджменту та стратегії ЗЕД	2
12	Тема 12. Функціональні стратегії менеджменту	2
	Разом	24

7. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Сутність та роль стратегічного менеджменту та стратегій управління	6
2	Тема 2. Підходи до стратегічного менеджменту та моделі стратегічного управління	6
3	Тема 3. Стратегічне планування в системі стратегічного менеджменту	6
4	Тема 4. Стратегічний аналіз. Матричні методи у формуванні стратегій менеджменту	8
5	Тема 5. Стратегічний контроль та оцінка реалізації стратегій	8
6	Тема 6. Соціально-психологічне забезпечення стратегічного управління	8
7	Тема 7. Стратегічний набір підприємства	8
8	Тема 8. Стратегічний потенціал та особливості його оцінки	8
9	Тема 9. Загальні стратегії менеджменту	8
10	Тема 10. Конкурентні стратегії менеджменту	8
11	Тема 11. Міжнародні стратегії менеджменту та стратегії ЗЕД	8
12	Тема 12. Функціональні стратегії менеджменту	8
	Разом	36

8. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
<p>ПРН 1. Формувати системний науковий світогляд, володіти сучасними теоріями і концепціями у сфері менеджменту</p>	<p>За джерелом знань:</p> <ul style="list-style-type: none"> - словесні методи (лекція, розповідь-пояснення, бесіда); - наочні (ілюстрування, демонстрування); - практичні методи (практичні роботи); - виконання ситуативних завдань. <p>За логікою:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дедуктивний; - аналітичний; - синтетичний; - порівняння; - узагальнення; - конкретизація; - виокремлення основного. <p>За мисленням:</p> <ul style="list-style-type: none"> - евристичний. <p>За ступенем керівництва:</p> <ul style="list-style-type: none"> - методи самостійної роботи вдома (усні та письмові домашні завдання, завдання самостійної роботи); - робота під керівництвом викладача (виконання практичних завдань). <p>Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - метод формування пізнавальних інтересів (навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації); - метод стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності (заохочення, оперативний контроль, вказування на недоліки, зауваження). <p>Інноваційні методи навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - інтерактивний метод (проекування професійних ситуацій, мозковий штурм); - комп'ютерний і мультимедійний метод. 	<ul style="list-style-type: none"> - виконання завдань на практичних заняттях; - виконання завдань самостійної роботи; - розв'язування тестів; - екзамен.

<p>ПРН 4. Ініціювати, розробляти та реалізовувати проекти у сфері менеджменту, управляти ними та здійснювати пошук партнерів для їх реалізації</p>	<p>За джерелом знань:</p> <ul style="list-style-type: none"> - словесні методи (лекція, розповідь-пояснення, бесіда); - наочні (ілюстрування, демонстрування); - практичні методи (практичні роботи); - виконання ситуаційних завдань. <p>За логікою:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дедуктивний; - аналітичний; - синтетичний; - порівняння; - узагальнення; - конкретизація; - виокремлення основного. <p>За мисленням:</p> <ul style="list-style-type: none"> - евристичний. <p>За ступенем керівництва:</p> <ul style="list-style-type: none"> - методи самостійної роботи вдома (усні та письмові домашні завдання, завдання самостійної роботи); - робота під керівництвом викладача (виконання практичних завдань). <p>Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - метод формування пізнавальних інтересів (навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації); - метод стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності (заохочення, оперативний контроль, вказування на недоліки, зауваження). <p>Інноваційні методи навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - інтерактивний метод (проекування професійних ситуацій, мозковий штурм); - комп'ютерний і мультимедійний метод. 	<ul style="list-style-type: none"> - виконання завдань на практичних заняттях; - виконання завдань самостійної роботи; - розв'язування тестів; - екзамен.
<p>ПРН 7. Здійснювати критичний аналіз, узагальнювати результати наукових досліджень, формулювати та обґрунтовувати висновки і пропозиції щодо розвитку концептуальних і методологічних знань у галузі менеджменту</p>	<p>За джерелом знань:</p> <ul style="list-style-type: none"> словесні методи (лекція, розповідь-пояснення, бесіда); наочні методи (ілюстрування, демонстрування); практичні методи (практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою). <p>За логікою:</p> <ul style="list-style-type: none"> індуктивний; узагальнення; конкретизація. <p>За мисленням:</p> <ul style="list-style-type: none"> проблемно-пошуковий. <p>За ступенем керівництва:</p> <ul style="list-style-type: none"> методи самостійної роботи вдома (завдання самостійної роботи). 	<p>Методи усного контролю:</p> <ul style="list-style-type: none"> усне опитування обговорення теоретичних питань, доповіді. <p>екзамен.</p> <p>Методи письмового контролю:</p> <ul style="list-style-type: none"> самостійна робота; письмове виконання практичних завдань, у т. ч. публікація у наукових журналах; екзамен.
<p>ПРН 12. Ідентифікувати та класифікувати нові задачі в сфері менеджменту, описувати, аналізувати та оцінювати відповідні об'єкти, явища та процеси, обирати оптимальні методи їх досліджень</p>	<p>За джерелом знань:</p> <ul style="list-style-type: none"> - словесні методи (лекція, розповідь-пояснення, бесіда); - наочні (ілюстрування, демонстрування); - практичні методи (практичні роботи); - виконання ситуаційних завдань. <p>За логікою:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дедуктивний; - аналітичний; - синтетичний; - порівняння; - узагальнення; - конкретизація; - виокремлення основного. <p>За мисленням:</p> <ul style="list-style-type: none"> - евристичний. <p>За ступенем керівництва:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - виконання завдань на практичних заняттях; - виконання завдань самостійної роботи; - екзамен.

	<ul style="list-style-type: none"> - методи самостійної роботи вдома (усні та письмові домашні завдання, завдання самостійної роботи); - робота під керівництвом викладача (виконання практичних завдань). <p>Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - метод формування пізнавальних інтересів (навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації); - метод стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності (заохочення, оперативний контроль, вказування на недоліки, зауваження). <p>Інноваційні методи навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - інтерактивний метод (проектування професійних ситуацій, мозковий штурм); - комп'ютерний і мультимедійний метод. 	
--	--	--

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання.

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Максимальна кількість балів	Мінімальний пороговий рівень оцінок, балів
ПРН 1. Формувати системний науковий світогляд, володіти сучасними теоріями і концепціями у сфері менеджменту	31	31	19
ПРН 4. Ініціювати, розробляти та реалізовувати проекти у сфері менеджменту, управляти ними та здійснювати пошук партнерів для їх реалізації	23	23	13
ПРН 7. Здійснювати критичний аналіз, узагальнювати результати наукових досліджень, формулювати та обґрунтовувати висновки і пропозиції щодо розвитку концептуальних і методологічних знань у галузі менеджменту	23	23	13
ПРН 12. Ідентифікувати та класифікувати нові задачі в сфері менеджменту, описувати, аналізувати та оцінювати відповідні об'єкти, явища та процеси, обирати оптимальні методи їх досліджень	23	23	15
Разом	100	100	60

Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання.

Форми оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форма оцінювання							
	письмове та усне виконання завдань на практичних заняттях		виконання завдань самостійної роботи		виконання тестових завдань		Екзамен	
	мінімальна кількість балів	максимальна кількість балів	мінімальна кількість балів	максимальна кількість балів	мінімальна кількість балів	максимальна кількість балів	мінімальна кількість балів	максимальна кількість балів
ПРН 1. Формувати системний науковий світогляд, володіти сучасними теоріями і концепціями у сфері менеджменту	6	9	6	9	4	8	3	5
ПРН 4. Ініціювати, розробляти та реалізовувати проекти у сфері менеджменту, управляти ними та здійснювати пошук партнерів для їх реалізації	5	9	5	9	-	-	3	5
ПРН 7. Здійснювати критичний аналіз, узагальнювати результати наукових досліджень, формулювати та обґрунтовувати висновки і пропозиції щодо розвитку концептуальних і методологічних знань у галузі менеджменту	5	9	5	9	-	-	3	5
ПРН 12. Ідентифікувати та класифікувати нові задачі в сфері менеджменту, описувати, аналізувати та оцінювати відповідні об'єкти, явища та процеси, обирати оптимальні методи їх досліджень	6	9	6	9	-	-	3	5

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

- виконання завдань на практичних заняттях:

7-9 бали – з.в.о. продемонстрував високий рівень знань щодо навиків формування системного наукового світогляду, оволодіння сучасними теоріями і концепціями у сфері менеджменту; ініціювання, розробки та реалізації проектів у сфері менеджменту, управління ними та здійснення пошуків партнерів для їх реалізації; здійснення критичного аналізу, узагальнення результатів наукових досліджень, формулювання та обґрунтування висновків і пропозиції щодо розвитку концептуальних і методологічних знань у галузі менеджменту; ідентифікації та класифікації нових задач в сфері менеджменту, опису, аналізу та оцінки відповідних об'єктів, явищ та процесів, обираючи оптимальних методів їх досліджень. Відповіді вірні, супроводжувалися практичними прикладами та власними роздумами з теми заняття. Висока активність на занятті.

5-6 балів – з.в.о. продемонстрував достатній рівень знань щодо навиків формування системного наукового світогляду, оволодіння сучасними теоріями і концепціями у сфері менеджменту; ініціювання, розробки та реалізації проектів у сфері менеджменту, управління ними та здійснення пошуків партнерів для їх реалізації; здійснення критичного аналізу, узагальнення результатів наукових досліджень, формулювання та обґрунтування висновків і пропозиції щодо розвитку концептуальних і методологічних знань у галузі менеджменту; ідентифікації та класифікації нових задач в сфері менеджменту, опису, аналізу та оцінки

відповідних об'єктів, явищ та процесів, обираючи оптимальних методів їх досліджень. Відповіді в цілому вірні, але містять деякі помилки. Висока активність на занятті.

3-4 бали – з.в.о. продемонстрував середній рівень знань щодо навиків формування системного наукового світогляду, оволодіння сучасними теоріями і концепціями у сфері менеджменту; ініціювання, розробки та реалізації проектів у сфері менеджменту, управління ними та здійснення пошуків партнерів для їх реалізації; здійснення критичного аналізу, узагальнення результатів наукових досліджень, формулювання та обґрунтування висновків і пропозиції щодо розвитку концептуальних і методологічних знань у галузі менеджменту; ідентифікації та класифікації нових задач в сфері менеджменту, опису, аналізу та оцінки відповідних об'єктів, явищ та процесів, обираючи оптимальних методів їх досліджень. Відповіді містять помилки, які є суттєвими, що здебільшого викликані недостатнім опануванням з.в.о. навчального матеріалу, допускаючи при цьому ряд помилок. Відповіді містять ряд помилок, що характеризують знання з.в.о. як середні. Висока активність на занятті.

2-3 бали – з.в.о. продемонстрував задовільний рівень знань щодо навиків формування системного наукового світогляду, оволодіння сучасними теоріями і концепціями у сфері менеджменту; ініціювання, розробки та реалізації проектів у сфері менеджменту, управління ними та здійснення пошуків партнерів для їх реалізації; здійснення критичного аналізу, узагальнення результатів наукових досліджень, формулювання та обґрунтування висновків і пропозиції щодо розвитку концептуальних і методологічних знань у галузі менеджменту; ідентифікації та класифікації нових задач в сфері менеджменту, опису, аналізу та оцінки відповідних об'єктів, явищ та процесів, обираючи оптимальних методів їх досліджень. Відповіді містять помилки, які є суттєвими, що здебільшого викликані недостатнім опануванням з.в.о. навчального матеріалу. Незначна активність на занятті.

0-1 бали – з.в.о. продемонстрував задовільний рівень знань щодо навиків формування системного наукового світогляду, оволодіння сучасними теоріями і концепціями у сфері менеджменту; ініціювання, розробки та реалізації проектів у сфері менеджменту, управління ними та здійснення пошуків партнерів для їх реалізації; здійснення критичного аналізу, узагальнення результатів наукових досліджень, формулювання та обґрунтування висновків і пропозиції щодо розвитку концептуальних і методологічних знань у галузі менеджменту; ідентифікації та класифікації нових задач в сфері менеджменту, опису, аналізу та оцінки відповідних об'єктів, явищ та процесів, обираючи оптимальних методів їх досліджень. Відповіді невірні, або містять значні помилки, що здебільшого зводять завдання до того рівня, який неможливо оцінити. Пасивна поведінка на занятті.

- виконання завдань самостійної роботи:

7-9 балів – з.в.о. продемонстрував високий рівень знань щодо навиків формування системного наукового світогляду, оволодіння сучасними теоріями і концепціями у сфері менеджменту; ініціювання, розробки та реалізації проектів у сфері менеджменту, управління ними та здійснення пошуків партнерів для їх реалізації; здійснення критичного аналізу, узагальнення результатів наукових досліджень, формулювання та обґрунтування висновків і пропозиції щодо розвитку концептуальних і методологічних знань у галузі менеджменту; ідентифікації та класифікації нових задач в сфері менеджменту, опису, аналізу та оцінки відповідних об'єктів, явищ та процесів, обираючи оптимальних методів їх досліджень. Завдання виконані повністю вірно та оформлення відповідає вимогам, є практичні приклади та власні роздуми з теми заняття. Здані виконані завдання вчасно.

5-6 балів – з.в.о. продемонстрував достатній рівень знань щодо навиків формування системного наукового світогляду, оволодіння сучасними теоріями і концепціями у сфері менеджменту; ініціювання, розробки та реалізації проектів у сфері менеджменту, управління ними та здійснення пошуків партнерів для їх реалізації; здійснення критичного аналізу, узагальнення результатів наукових досліджень, формулювання та обґрунтування висновків і пропозиції щодо розвитку концептуальних і методологічних знань у галузі менеджменту; ідентифікації та класифікації нових задач в сфері менеджменту, опису, аналізу та оцінки відповідних об'єктів, явищ та процесів, обираючи оптимальних методів їх досліджень. Завдання виконані в цілому вірно, але є незначні помилки та/або помилки в оформленні; присутній креативний підхід у виконанні завдань. Здані завдання вчасно.

3-4 бали – з.в.о. продемонстрував середній рівень знань щодо навиків формування

системного наукового світогляду, оволодіння сучасними теоріями і концепціями у сфері менеджменту; ініціювання, розробки та реалізації проектів у сфері менеджменту, управління ними та здійснення пошуків партнерів для їх реалізації; здійснення критичного аналізу, узагальнення результатів наукових досліджень, формулювання та обґрунтування висновків і пропозиції щодо розвитку концептуальних і методологічних знань у галузі менеджменту; ідентифікації та класифікації нових задач в сфері менеджменту, опису, аналізу та оцінки відповідних об'єктів, явищ та процесів, обирання оптимальних методів їх досліджень. Відповіді на завдання самостійної роботи містять ряд помилок, що характеризують знання ЗВО як середні. Присутні помилки в оформленні або невчасна здача завдання.

2 бали – з.в.о. продемонстрував задовільний рівень знань щодо навиків формування системного наукового світогляду, оволодіння сучасними теоріями і концепціями у сфері менеджменту; ініціювання, розробки та реалізації проектів у сфері менеджменту, управління ними та здійснення пошуків партнерів для їх реалізації; здійснення критичного аналізу, узагальнення результатів наукових досліджень, формулювання та обґрунтування висновків і пропозиції щодо розвитку концептуальних і методологічних знань у галузі менеджменту; ідентифікації та класифікації нових задач в сфері менеджменту, опису, аналізу та оцінки відповідних об'єктів, явищ та процесів, обирання оптимальних методів їх досліджень. Відповіді на поставлені завдання самостійної роботи містять помилки, які є суттєвими / або завдання виконане неповністю. Присутні помилки в оформленні та / або невчасна здача завдання.

0-1 бали – з.в.о. продемонстрував низький рівень (або повну його відсутність) знань щодо навиків формування системного наукового світогляду, оволодіння сучасними теоріями і концепціями у сфері менеджменту; ініціювання, розробки та реалізації проектів у сфері менеджменту, управління ними та здійснення пошуків партнерів для їх реалізації; здійснення критичного аналізу, узагальнення результатів наукових досліджень, формулювання та обґрунтування висновків і пропозиції щодо розвитку концептуальних і методологічних знань у галузі менеджменту; ідентифікації та класифікації нових задач в сфері менеджменту, опису, аналізу та оцінки відповідних об'єктів, явищ та процесів, обирання оптимальних методів їх досліджень. Присутні помилки в оформленні та / або невчасна здача завдання. Або завдання не виконане зовсім.

- розв'язування тестів (20 питань – ціна вірної відповіді 0,4 бали):

8,0 бали – з.в.о. продемонстрував високий знання щодо навиків формування системного наукового світогляду, оволодіння сучасними теоріями і концепціями у сфері менеджменту, не допустив помилок;

7,6 бали – з.в.о. продемонстрував високий знання щодо навиків формування системного наукового світогляду, оволодіння сучасними теоріями і концепціями у сфері менеджменту, допустив одну помилку;

7,2 бали – з.в.о. продемонстрував високий знання щодо навиків формування системного наукового світогляду, оволодіння сучасними теоріями і концепціями у сфері менеджменту, допустив дві помилки;

6,8 бали – з.в.о. продемонстрував достатній знання щодо навиків формування системного наукового світогляду, оволодіння сучасними теоріями і концепціями у сфері менеджменту, допустив три помилки;

6,4 бали – з.в.о. продемонстрував достатній знання щодо навиків формування системного наукового світогляду, оволодіння сучасними теоріями і концепціями у сфері менеджменту, допустив чотири помилки;

6,0 бали – з.в.о. продемонстрував середній достатній знання щодо навиків формування системного наукового світогляду, оволодіння сучасними теоріями і концепціями у сфері менеджменту, допустив п'ять помилок;

5,6 бали – з.в.о. продемонстрував середній рівень знання щодо навиків формування системного наукового світогляду, оволодіння сучасними теоріями і концепціями у сфері менеджменту, допустив шість помилок;

5,2 бали – з.в.о. продемонстрував середній рівень знання щодо навиків формування системного наукового світогляду, оволодіння сучасними теоріями і концепціями у сфері менеджменту, допустив сім помилок;

4,8 бали – з.в.о. продемонстрував середній рівень знання щодо навиків формування системного наукового світогляду, оволодіння сучасними теоріями і концепціями у сфері менеджменту, допустив вісім помилок;

4,4 бали – з.в.о. продемонстрував середній рівень знання щодо навиків формування системного наукового світогляду, оволодіння сучасними теоріями і концепціями у сфері менеджменту, допустив дев'ять помилок;

4,0 бали – з.в.о. продемонстрував посередній рівень знання щодо навиків формування системного наукового світогляду, оволодіння сучасними теоріями і концепціями у сфері менеджменту, допустив десять помилок;

3,6 бали – з.в.о. продемонстрував посередній рівень знання щодо навиків формування системного наукового світогляду, оволодіння сучасними теоріями і концепціями у сфері менеджменту, допустив одинадцять помилок;

3,2 бали – з.в.о. продемонстрував посередній рівень знання щодо навиків формування системного наукового світогляду, оволодіння сучасними теоріями і концепціями у сфері менеджменту, допустив дванадцять помилок;

2,8 бали – з.в.о. продемонстрував низький рівень знання щодо навиків прийняття, формування системного наукового світогляду, оволодіння сучасними теоріями і концепціями у сфері менеджменту, допустив тринадцять помилок;

2,4 бали – з.в.о. продемонстрував низький рівень знання щодо навиків формування системного наукового світогляду, оволодіння сучасними теоріями і концепціями у сфері менеджменту, допустив чотирнадцять помилок;

2,0 бал – з.в.о. продемонстрував низький рівень знання щодо навиків формування системного наукового світогляду, оволодіння сучасними теоріями і концепціями у сфері менеджменту, допустив п'ятнадцять помилок;

1,6 бали – з.в.о. продемонстрував відсутність знань щодо навиків формування системного наукового світогляду, оволодіння сучасними теоріями і концепціями у сфері менеджменту, допустив шістнадцять помилок;

1,2 бали – з.в.о. продемонстрував відсутність знань щодо навиків формування системного наукового світогляду, оволодіння сучасними теоріями і концепціями у сфері менеджменту, допустив сімнадцять помилок;

0,8 бали – з.в.о. продемонстрував відсутність знань щодо навиків формування системного наукового світогляду, оволодіння сучасними теоріями і концепціями у сфері менеджменту, допустив вісімнадцять помилок;

0,4 бали – з.в.о. продемонстрував відсутність знань щодо навиків формування системного наукового світогляду, оволодіння сучасними теоріями і концепціями у сфері менеджменту, допустив дев'ятнадцять помилок;

0 балів – з.в.о. продемонстрував відсутність знань щодо формування системного наукового світогляду, оволодіння сучасними теоріями і концепціями у сфері менеджменту, допустив двадцять помилок, або не виконав тестове завдання.

Форма проведення підсумкового контролю згідно робочого та навчального плану – екзамен.

Критерії оцінювання екзамену:

Екзамен включає теоретичні завдання. Екзаменаційний білет передбачає виконання двох теоретичних питань.

Оцінювання теоретичних завдань

Рівень опанування ПРН відповідної навчальної програми	Критерій оцінювання	Кількість балів*
Високий	з.в.о. виявив високий рівень опанування ПРН; питання розкриті у повному обсязі, присутній аналіз, самостійне бачення та наведені практичні приклади	5
Достатній	з.в.о. виявив достатній рівень опанування ПРН; в цілому вірно викладена сутність питання, але без наведення прикладів, додаткової інформації	4
Середній	з.в.о. виявив середній рівень опанування ПРН; у змісті відповіді на завдання, спостерігаються помилкові судження, недостатньо повна інформація, відсутній самостійний аналіз, приклади	3
Задовільний	з.в.о. виявив задовільний рівень опанування ПРН; у відповіді спостерігаються значні помилки, але з.в.о. орієнтується у сутності, змісті питань	2
Низький	з.в.о. виявив низький рівень опанування ПРН; завдання виконане на слабкому рівні, або допущені грубі помилки у виконанні	1
Незадовільний	з.в.о. виявив незадовільний рівень опанування ПРН; завдання не виконане, або виконане з великою кількістю помилок, які унеможливають його позитивну оцінку	0

9. Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання з.в.о.				Разом
	виконання завдань на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи	розв'язування тестів	Екзамен	
Тема 1. Сутність та роль стратегічного менеджменту та стратегій управління	3	3	2	-	8
Тема 2. Підходи до стратегічного менеджменту та моделі стратегічного управління	3	3	-	-	6
Тема 3. Стратегічне планування в системі стратегічного менеджменту	3	3	2	-	8
Тема 4. Стратегічний аналіз. Матричні методи у формуванні стратегій менеджменту	3	3	2	-	8
Тема 5. Стратегічний контроль та оцінка реалізації стратегій	3	3	2	-	8
Тема 6. Соціально-психологічне забезпечення стратегічного управління	3	3	-	-	6
Тема 7. Стратегічний набір підприємства	3	3	-	-	6
Тема 8. Стратегічний потенціал та особливості його оцінки	3	3	-	-	6
Тема 9. Загальні стратегії менеджменту	3	3	-	-	6
Тема 10. Конкурентні стратегії менеджменту	3	3	-	-	6
Тема 11. Міжнародні стратегії менеджменту та стратегії ЗЕД	3	3	-	-	6
Тема 12. Функціональні стратегії менеджменту	3	3	-	-	6
Екзамен	-	-	-	20	20
Разом	36	36	8	20	100

10. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Дячков Д. В. Стратегічні напрями управління інформаційною безпекою підприємств агропродовольчої сфери. *Український журнал прикладної економіки*. 2019. Т. 4. № 4. С. 70–78.
2. Дячков Д. В. Управлінські аспекти інформаційної безпеки: теорія, методологія, практика : монографія. Запоріжжя : Вид-во «Інтер-М», 2019. 424 с.
3. Дячков Д. В., Котенко Р. В. Особливості методичного інструментарію стратегічного аналізу зовнішньоекономічної діяльності підприємства. *Економіка. Управління. Інновації*. 2016. Вип. 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2016_1_8.
4. Дячков Д. В., Полієнко Л. Р. Інформаційний підхід до стратегічного менеджменту підприємства в умовах динамічного бізнес-середовища. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: «Економіка і менеджмент»*. 2020. №45/2020. С. 68–73
5. Маркіна І., Дячков Д. Гаричев Ю. Модель формування стратегії інформаційної безпеки підприємства. *Формирование организационно-экономических условий эффективного функционирования АПК : сборник научных статей XII Международной научнопрактической конференции (Минск, 28–29 мая 2020 года) / редкол.: Г. И. Гануш [и др.]*. Минск : БГАТУ, 2020 С. 297-299.
6. Маркіна І. А., Дячков Д. В. Факторний підхід к определению інформаційної стратегії підприємства *Научный электронный журнал «Вопросы современной экономики». Экономика предприятия, проблемы собственности, корпоративного управления*. – 2014. № 2. URL : <http://economic-journal.net/2014/05/081>.
7. Маркіна І. А., Потапюк І. П., Войтович С. Я. Стратегічне маркетингове управління підприємствами сфери послуг : монографія. Кіровоград: ФОП Александрова М. В., 2014. 312 с.
8. Маркіна І. А., Угрімова І. В. Реструктуризація як інструмент підвищення стратегічної стійкості підприємства: теорія та досвід м'ясопереробної галузі України : монографія: Поліграфічно-видавничий центр ТОВ „Інтекс-ЛТД”, м. Кіровоград, 2016. 204 с.
9. Маркіна І. А., Федірець О. В., Корнієнко Б. С. Стратегічні напрями управління розвитком маркетингової діяльності сільськогосподарських підприємств. *Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Економіка і менеджмент»*. 2019. Вип. 4 (81). С. 101–108
10. Наливайко А. П. Стратегія підприємства: зміна парадигми управління та інноваційні рішення для бізнесу : колект. монографія. М-во освіти і науки України, Держ. ВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана"; ред. А. П. Наливайко. - Електрон. текстові дані. Київ : КНЕУ, 2015. 400 с.

11. Наливайко А. П., Гребешкова О. М., Батенко Л.П. Стратегічне управління знаннями підприємства : монографія; за заг. ред. д.е.н.. проф. А.П. Наливайка. К. : КНЕУ, 2014. 445 с.

12. Наливайко А. П., Гребешкова О. М., Решетняк Т. І. Стратегія підприємства у постіндустріальній економіці : монографія; за заг. ред. А. П. Наливайка, О. М. Гребешкової. Київ : КНЕУ, 2017. 418 с.

13. Річард Румельт. Гарна стратегія. Погана стратегія. Фабула. 2020. 324 с.

14. Diachkov D. V. Strategic aspects of time management *Management of the 21st century: globalization challenges. Issue 3* [collective monograph]. Prague: Nemoros s.p.o., 2020. P. 245-252.

15. Hrebeshkova O., Kyzenko O., Grebeshkov O. Strategic Business Performance Metrics in a Postindustrial Economy / in Strategic Performance Management. New Concepts and Contemporary Trends / Ed. Marek Jabłoński. NY: Nova Science Publishers, Inc., 2017 . ISBN: 978-1-53612-681-5. P. 451–469.

16. Markina I., Fedirets O., Sazonova T., Kovalenko M., Ostashova V. Formation of Energy Efficient Strategy of Enterprise Management. *Journal of Entrepreneurship Education*. Volume 22, Special Issue 1. URL: <https://www.abacademies.org/articles/Formation-of-energy-efficient-strategy-of-enterprise-management-1528-2651-21-S2-247.pdf>

Допоміжні:

Дячков Д. В., Масловський О. М. Стратегічні напрями інформаційного забезпечення інноваційної діяльності підприємства. *Інформаційно-аналітичне забезпечення стратегій інноваційного розвитку: Матер. Міжвуз. науково-практ. конференції*, (м. Полтава, 4-5 квітня 2013 р.) Полтава: ПолтНТУ ім. Юрія Кондратюка, 2013. С. 137-139.

Дячков Д. В., Вибиванець А.Б. Особливості вибору інноваційної стратегії підприємства. *Управління ресурсним забезпеченням господарської діяльності підприємств реального сектору економіки : матер. III Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф.*, 31 жовтня 2018 р. Полтава : РВВ ПДАА, 2018. С. 67-69.

Дячков Д. В., Вибиванець А.Б. Особливості розробки інноваційної стратегії підприємства. *Актуальні проблеми маркетингового менеджменту в умовах інноваційного розвитку економіки : тези VI Міжнар. наук.-практ. конф. студентів та молодих науковців*, 29 березня 2019 р. Луцьк : ІВВ Луцького ЛНУ, 2019. С. 79-80.

Дячков Д. В., Вовковінський Ю. В. Формування системи стратегічного управління персоналом в умовах впливу факторів динамічного середовища. *Розвиток агропродовольчого ринку в умовах глобалізації економіки : матер. II Всеукр. наук.-практ. конфер.*, 30 жовтня 2017 р. Полтава : ПДАА, 2017. С. 200-202.

Дячков Д. В., Михалкова Н.В. Особливості формування корпоративної стратегії підприємства *Розвиток агропродовольчого ринку в умовах*

глобалізації економіки : матер. II Всеукр. наук.-практ. конфер., 30 жовтня 2017 р. Полтава : ПДАА, 2017. С. 299-300.

Дячков Д. В., Свириденко С.І. Класифікація інноваційних стратегій підприємства. *Розвиток агропродовольчого ринку в умовах глобалізації економіки : матер. II Всеукр. наук.-практ. конфер., 30 жовтня 2017 р. Полтава : ПДАА, 2017. С. 165-166.*

Дячков Д. В., Тищенко А. О. Методи визначення стратегічних напрямів інноваційного розвитку підприємства. *Менеджмент XXI століття: глобалізаційні виклики : матер. Міжн. наук.-практ. конф. : зб. наук. пр. Полтава : В-во «Сімон», 2017. С. 98-101.*

Дячков Д.В., Полієнко Л.Р. Моделі та методи стратегічного менеджменту підприємства в умовах бізнес-середовища. *Матер. V Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Управління ресурсним забезпеченням господарської діяльності підприємств реального сектору економіки», (17 листопада 2020 р., м. Полтава). Полтава: РВВ ПДАА, 2020.*

URL:
<https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/academicdepartment/kafedra-menedzhmentu/materialyv vseukrayininternet-konfer.pdf>

Дячков Д.В., Пристенський В. І. Стратегічні засади управління розвитком туристичної галузі. *Управління соціально-економічним розвитком держави, регіону, підприємства: Матер. Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конференції, (м. Полтава, 4 листопада – 4 грудня 2013 р.) Полтава.: Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка, 2013. Ч.2. С. 218-220.*

Маркіна І. А., Воронина В. Л. Стратегическое управление прибылью торгового предприятия с учетом стадии его жизненного цикла. *Экономика Крыма: научно-практический журнал. Симферополь. 2013. №1(42). С. 22–27.*

Маркіна І.А., Замикула О.В. Стратегічні альтернативи діяльності підприємства. *Матеріали II Міжвузівської науково-практичної конференції «Інформаційно-аналітичне забезпечення стратегій інноваційного розвитку», 4–5 квітня 2013 р., ПолтНТУ. С. 259–263.*

11. Інформаційні ресурси:

1. Biznes-portal. URL: <https://biznes-portal.info>.
2. Інтернет-портал для управлінців. URL: <http://www.management.com.ua>.
3. Портал для підприємців. URL: <https://sme.gov.ua>.
4. Сайти періодичних видань: журнал «DAS MANAGEMENT», Менеджмент. Діловодство. Кадри. Охорона праці. Управління персоналом, журнал «Менеджер і менеджмент» <http://www.m21.com.ua>.
5. Український бізнес-портал. URL: <https://ukrbiz.info/ua>.
6. <http://www.cfin.ru/press/management/>
7. <http://www.iteam.ru/publications/strategy/>
8. <http://www.marketing.spb.ru/lib-research/>
9. <http://www.cfin.ru/press/marketing/>

10. <http://www.iteam.ru/publications/marketing/>
11. <http://www.cfin.ru/consulting/>
12. <http://www.smanagement.ru/>